

H. C. Andersen - Eventyr 093: Venskabs-Pagten. (1862/1842) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 093: Venskabs-pagten (1862/1842) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.
Vi have nylig gjort en lille Reise og hige alt efter en større. Hvorhen? Til Sparta! til Mycene! til Delphi! der ere hundrede Steder, ved hvis Navne Hjertet slaaer af Reise-Lyst. Det gaaer til Hest, op ad Bjergstier, hen over Krat og Buske; den enkelte Reisende kommer frem som en heel Karavane. Selv rider han forud med sin Argojat, en Pakhest bærer Koffert, Telt og Proviant, et Par Soldater følge efter til hans Beskyttelse; intet Vertshuus med velopredt Seng venter ham efter den trættende Dag-Reise, Teltet er tidt hans Tag i den store, vilde Natur, Argojaten koger der en Pilaf, til Aftensmad; tusinde Myg omsuse det lille Telt, det er en ynkelig Nat, og imorgen gaaer Veien over stærkt opsvulmede Floder; sid fast paa din Hest, at Du ikke skyller bort. Hvad Løn er der for disse Besværligheder? Den største! den rigeste! Naturen aabenbarer sig her i al sin Storhed, hver Plet er historisk, Øie og Tanke nyder. Digteren kan synge derom, Maleren give det i rige Billeder, men Virkelighedens Duft, der for evig trænger ind og forbliver i Beskuerens Tanke, mægte de ikke at gjengive. Den eensomme Hyrde oppe paa Fjeldet vilde, ved en simpel Fortælling af een af sit Livs Begivenheder, maaskee bedre end Reisebeskrivere kunne oplukke Øiet for Dig, som i nogle enkelte Træk vil skue Hellenernes Land.	Vi har for nylig gjort en lille rejse og higer nu efter en større. Hvorhen? Til Sparta, til Mykene, til Delfi? Der er hundrede steder, ved hvis navne hjertet slår af rejselyst. Det kunne foregå til hest, op ad bjergstier, hen over krat og buske, og den enkelte rejsende kommer her frem som en hel karavane: selv rider han forud med sin muldyrsdriver, sin argojat, og en pakhest bærer kuffert, telt og proviant; et par soldater følger efter til hans beskyttelse. Der venter intet værtshuus med velopredt seng efter den trættende dagrejse, teltet er tit hans tag i den store, vilde natur; argojaten koger der en pilaf af høns, ris og karry til aftensmad; tusinde myg omsuser det lille telt, det er en ynkelig nat, og i morgen går vejen over stærkt opsvulmede floder. Sid fast på din hest, så du ikke skyller bort! Hvad løn er der for disse besværligheder? Den største, den rigeste: naturen åbenbarer sig her i al sin storhed, hver plet er historisk, som øje og tanke nyder. Digteren kan synge derom, maleren gengive det i rige billeder, men virkelighedens duft, der for evigt trænger ind og forbliver i beskuerens tanke, mægter de ikke at gengive. Den ensomme hyrde oppe på fjeldet ville, ved en simpel fortælling af en af sit livs begivenheder, måske bedre end rejsebeskrivere kunne oplukke øjet for dig, som i nogle enkelte træk vil skue hellenernes land, Grækenland. Lad ham da tale! Om en skik - en smuk og

Lad ham da tale! om en Skik, en smuk, eiendommelig Skik, skal Hyrden hist paa Bjerget fortælle os: Venskabs-Pagten.

"Vort Huus var klinet af Leer, men Dørkarmen var riflede Marmorsøjler, fundne, hvor Huset blev bygget; Taget naaede næsten til Jorden, det var nu sortbruunt og hæsligt, men da det blev lagt, var det blomstrende Oleander og friske Laurbærgrene, hentede bag Bjergene. Der var snevert om vort Huus, Klippevæggene stode steile opad og viste en nøgen, sort Farve; øverst paa dem hang ofte Skyer, som hvide, levende Skikkelser; aldrig hørte jeg her en Sangfugl, aldrig dandsede Mændene her til Sækkepibernes Toner, men Stedet var helligt fra gamle Tider, Navnet selv minder derom, Delphi kaldes det jo! De mørke, alvorlige Bjerge laae alle med Sne; det øverste, som skinnede længst i den røde Aftensol, var Parnas, Bækken nær ved vort Huus strømmede ned derfra og var ogsaa engang hellig, nu plumrer Eslet den med sine Fødder, dog Strømmen rinder fort og vorder atter klar. Hvor jeg mindes hver Plet og dens hellige, dybe Eensomhed! Midt i Hytten blev Ilden tændt, og naar den hede Aske laae høit og glødende, blev Brødet bagt deri; laae Sneen ude rundt om vor Hytte, saa den næsten var skjult, da syntes min Moder glædest, da holdt hun mit Hoved mellem sine Hænder, kyssede min Pande og sang de Viser, som hun ellers aldrig sang, thi Tyrkerne, vore Herrer, lede dem ikke; og hun sang: "Paa Olympens Top, i den lave Granskov, sad en gammel Hjort, dens Øine vare tunge af Taarer; røde, ja grønne og blegblaae Taarer græd den, og en Raabuk kom forbi: 'hvad feiler Dig dog, at Du græder saa, græder røde, grønne, ja blegblaae Taarer?' "Tyrken er kommen i vor By, han har vilde Hunde til sin Jagt, en mægtig Hob." "Jeg jager dem over Øerne," sagde den unge Raabuk, "jeg jager dem over Øerne, i det dybe Hav;" men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom var Hjorten jagen og død." Og naar min Moder saaledes sang, bleve hendes Øine vaade, og der sad en Taare i de lange Øienhaar, men hun skjulte den og vendte saa i Asken vore sorte Brød. Da knyttede jeg min Haand og sagde: "vi

ejendommelig skik - skal nu hyrden hist på bjerget fortælle os: Venskabs-pagten.

"Vort hus var klinet af ler, men dørkarmen var riflede antikke marmorsøjler, der var fundet der hvor huset blev bygget; taget nåede næsten til jorden, det var nu sortbrunt og hæsligt, men da det blev lagt, var det blomstrende oleander, laurbærroser, og friske laurbærgrene, hentet bag bjergene. Der var snævert om vort hus, klippevæggene stod stejle opad og viste en nøgen, sort farve; øverst på dem hang ofte skyer, som hvide, levende skikkelser; aldrig hørte jeg her en sangfugl, aldrig dansede mændene her til sækkepibernes toner, men stedet var helligt fra gamle tider, navnet selv minder derom, Delfi kaldes det jo! De mørke, alvorlige bjerge lå alle med sne på toppen; det øverste bjerg, som skinnede længst i den røde aftensol, var Parnas; bækken nær ved vort hus strømmede ned derfra og var også engang hellig, nu plumrer æslet den til med sine fødder, dog strømmen rinder fortsat afsted og bliver lidt senere atter klar. Hvor jeg mindes hver plet og dens hellige, dybe ensomhed! Midt i hytten blev ilden tændt, og når den hede aske lå højt og glødende, blev brødet bagt deri; når sneen lå derude rundt om vor hytte, så den næsten var skjult, da syntes min mor glædest, da holdt hun mit hoved mellem sine hænder, kyssede min pande og sang de viser, som hun ellers aldrig sang, for tyrkerne, vore herrer dengang, kunne ikke lide dem; og hun sang så: "På Olympens top, i den lave granskov, sad en gammel hjort, dens øjne var tunge af tårer; røde, ja grønne og blegblå tårer græd den, og en råbuk kom forbi: 'Hvad fejler dig dog, at du græder sådan, græder røde, grønne, ja blegblå tårer?' 'Jo, Tyrken er kommen til vor by, han har vilde hunde til sin jagt, en mægtig hob.' 'Jeg jager dem over øerne,' sagde den unge råbuk, 'jeg jager dem over øerne, i det dybe hav;' men før aftnen faldt på var råbukken dræbt, og før natten kom var hjorten jaget og død." Og når min mor sang sådan, blev hendes øjne våde, og der sad en tåre i de lange øjenhår, men hun skjulte den og vendte så i asken vore varme sorte brød. Da knyttede jeg min hånd og sagde: "Vi vil slå tyrken ihjel!" Men hun gentog

ville slaa Tyrken ihjel;" men hun gjentog af Visen: "Jeg jager dem over Øerne, i det dybe Hav; men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom var Hjorten jagen og død." I flere Nætter og Dage havde vi været eensomme i vor Hytte, da kom min Fader; jeg vidste, han bragte mig Muslingskaller fra Lepanto-Bugten eller maaskee endog en Kniv, skarp og blinkende. Han bragte os denne Gang et Barn, en lille, nøgen Pige, som han holdt under sin Faareskinds Pels, hun var indbundet i et Skind, og Alt hvad hun havde, da hun laae løsnet derfra i min Moders Skjød, var tre Sølvmynter bundne i hendes sorte Haar. Og Fader fortalte om Tyrkerne, der havde dræbt Barnets Forældre, han fortalte os saa Meget, at jeg drømte derom den hele Nat; - min Fader selv var saaret, Moder forbandt hans Arm, Saaret var dybt; den tykke Faareskinds Pels var stivfrossen med Blodet. Den lille Pige skulde være min Søster, hun var saa deilig, saa skinnende klar, min Moders Øine vare ei mildere end hendes; Anastasia, som hun kaldtes, skulde være min søster, thi hendes Fader var viet til min Fader, viet efter gammel Skik, som vi holde den endnu; de havde i Ungdoms Tid sluttet Broderskab, valgt den skønneste og dydigste Pige i den hele Egn til at vie dem til Venskabs-Pagten; jeg hørte saa tidt om den smukke, selsomme Skik.

Nu var den Lille min Søster; hun sad paa mit Skjød, jeg bragte hende Blomster og Fjeldfuglens Fjer, vi drak sammen af Parnassets Vande, vi sov Hoved mod Hoved under Hyttens Laurbærtag, medens mangel Vinter endnu min Moder sang om de røde, de grønne og de blegblaae Taarer; men jeg begreb endnu ikke, at det var mit eget Folk, hvis tusindfold Sorger afspejlede sig i disse Taarer.

En Dag kom der tre frankiste Mænd, anderledes klædte end vi; de havde deres Senge og Telte paa Heste, og meer end tyve Tyrker, væbnede med Sabler og Geværer, ledsagede dem, thi de vare Paschaens Venner og havde Brev fra ham. De kom kun for at see vore Bjerge, for i Sne og Skyer at bestige Parnas og betragte de selsomme, sorte, steile Klipper om vor Hytte; de kunde ikke rummes inde i den, og

af visen: "*Jeg jager dem over øerne, i det dybe hav; men før aftenen faldt på var råbukken dræbt, og før natten kom var hjorten jaget og død.*" I flere nætter og dage havde vi været eensomme i vor hytte, da kom min far; jeg vidste, han bragte mig muslingeskaller fra Lepantobugten eller måske endog en kniv, skarp og blinkende. Han bragte os denne gang et barn, en lille, nøgen pige, som han holdt under sin fåreskindspels, hun var indbundet i et skind, og alt hvad hun havde, da hun lå løsnet derfra i min mors skød, var tre sølvmynter bundet til hendes sorte hår. Og far fortalte om tyrkerne, der havde dræbt barnets forældre, han fortalte os så meget, at jeg drømte derom den hele nat; – min far selv var såret, mor forbandt hans arm, såret var dybt; den tykke fåreskindspels var stivfrossen ligesom blodet. Den lille pige skulle være min søster, hun var så dejlig, så skinnende klar, min mors øjne var ikke mildere end hendes; Anastasia, som hun kaldtes, skulle være min søster, for hendes far var venskabs-viet til min far, viet efter en gammel græsk skik, som vi fastholder endnu; de havde i deres ungdomstid sluttet broderskab, valgt den skønneste og dydigste pige på hele egnen til at lede dem til venskabspagten i kirken, ved altret; jeg hørte så tit om den smukke, selsomme skik.

-
Nu var den nye lille pige min søster; hun sad på mit skød, jeg bragte hende blomster og fjeldfuglens fjer, vi drak sammen af Parnassets vande, vi sov hoved mod hoved under hyttens laurbærtag, mens min mor mange vintre sang om de røde, de grønne og de blegblå tårer; men jeg begreb endnu ikke, at det var mit eget folk, hvis tusinder af sorger afspejlede sig i disse tårer.

En dag kom der tre frankiske mænd, anderledes klædte end vi; de havde deres senge og telte på heste, og mere end tyve tyrkere, bevæbnede med sabler og geværer, ledsagede dem, for de var den tyrkiske pashas venner og havde brev fra ham. De kom kun for at se vore bjerge, for i sne og skyer at bestige Parnas og betragte de selsomme, sorte, stejle klipper der lå omkring vor hytte; de kunne ikke rummes inde i hytten, og de brød sig heller ikke om røgen, som gik hen

de lede heller ikke Røgen, som gik hen under Loftet ud af den lave Dør; de spændte deres Telte ud paa den snevre Plads ved vor Hytte, stegte Lam og Fugle, og skjenkede søde, stærke Vine, men Tyrkerne turde ikke drikke deraf.

Da de reiste, fulgte jeg dem et Stykke paa Veien, og min lille Søster Anastasia hang, indsyet i et Gedeskind, paa min Ryg. Een af de frankiske Herrer stillede mig mod en Klippe og tegnede mig og hende, saa levende som vi stode der, vi saae ud som een eneste Skabning; aldrig havde jeg tænkt derover, men Anastasia og jeg vare jo ogsaa som Een, altid laae hun paa mit Skjød eller hang paa min Ryg, og drømte jeg, saa var hun i mine Drømme.

To Nætter efter indtraf andre Folk i vor Hytte, de vare væbnede med Knive og Geværer; de vare Albanesere, kjække Folk, som min Moder sagde; de bleve der kun kort, min Søster Anastasia sad paa den Enes Skjød, da han var borte, havde hun to og ikke tre Sølvmynter i sit Haar; de lagde Tobak i Papirstrimler og røgte deraf, og den Ældste talte om Veien, de skulde tage, og var uvis om den; "spytter jeg nedad, saa falder det i mit Skjæg." Men en Vei maatte vælges; de gik, og min Fader fulgte; lidt efter hørte vi Skud, det knaldede igjen; der kom Soldater i vor Hytte, de toge min Moder, mig og Anastasia; Røverne havde havt Tilhold hos os, sagde de, min Fader havde fulgt dem, derfor maatte vi bort; jeg saae Røvernes Liig, jeg saae min Faders Liig, og jeg græd til jeg sov. Da jeg vaagnede, vare vi i Fængsel, men Stuen var ikke elendigere end den i vor egen Hytte, og jeg fik Løg og harpixet Viin, som de heldte af den tjærede Sæk, bedre havde vi det ikke hjemme.

-

Hvor længe vi vare fangne, det veed jeg ikke; men mange Nætter og Dage gik. Da vi vandrede ud, var det vor hellige Paaskefest, og jeg bar Anastasia paa min Ryg, thi min Moder var syg; kun langsomt kunde hun gaae, og der var langt, før vi naaede ned mod Havet, det var Lepantos Bugt. Vi traadte ind i en Kirke, der straaled med Billeder paa gylden Grund; Engle var det, o saa smukke, men jeg syntes dog, at vor lille Anastasia var ligesaa smuk; midt paa Gulvet stod en Kiste, fyldt med Roser, det var den Herre

under loftet og ud af den lave dør; de spændte derfor deres telte ud på den snævre plads ved vor hytte, stegte lam og fugle, og skænkede søde, stærke vine, men tyrkerne måtte ikke drikke vin. Da de rejste, fulgte jeg dem et stykke på vejen, og min lille søster Anastasia hang, indsyet i et gedeskind, på min ryg. En af de frankiske herrer stillede mig mod en klippe og tegnede mig og hende, så levende som vi stod der, vi så ud som én eneste skabning; aldrig havde jeg tænkt derover, men Anastasia og jeg var jo også som én, altid lå hun på mit skød eller hang på min ryg, og drømte jeg, så var hun i mine drømme.

-

To nætter efter kom andre folk i vor hytte, de var bevæbnede med knive og geværer; de var albanere, kække folk, som min mor sagde; de blev der kun kort, min søster Anastasia sad på den enes skød, og da han var borte, havde hun to og ikke tre sølvmynter i sit hår; de lagde tobak i papirstrimler og røg deraf, og den ældste talte om hvilken vej, de skulle tage, de var usikre om ruten. "Spytter jeg opad," sagde han, "så falder det i mit ansigt, spytter jeg nedad, så falder det i mit skæg." Men en vej måtte vælges; de gik, og min far fulgte; lidt efter hørte vi skud, det knaldede igen; der kom soldater i vor hytte, de tog min mor, mig og Anastasia; røverne havde haft skjulested hos os, sagde de, min far havde fulgt dem på vej, derfor måtte vi føres bort. Jeg så røvernes lig, jeg så min fars lig, og jeg græd til jeg sov. Da jeg vågnede, var vi i fængsel, men stuen var ikke elendigere end den i vor egen hytte, og jeg fik løg og retsina, harpiks-vin, som de hældte fra den tjærede sæk, bedre havde vi det ikke derhjemme.

Hvor længe vi var holdt fangne, det ved jeg ikke; men mange nætter og dage gik. Da vi vandrede ud, var det vor hellige påskefest, og jeg bar Anastasia på min ryg, for min mor var syg; kun langsomt kunne hun gå, og der var langt, før vi nåede ned mod havet, det var Lepantos bugt. Vi trådte ind i en kirke, der strålede med billeder på gylden baggrund; engle var det, oh så smukke, men jeg syntes dog, at vor lille Anastasia var lige så smuk. Midt på gulvet stod en kiste, fyldt med roser, det var den Herre Kristus, der lå som dejlige blomster, sagde

Christus, der laae som deilige Blomster, sagde min Moder, og Præsten forkyndte: Christus er opstanden! alle Folk kyssede hverandre, Enhver holdt et tændt Lys i sin Haand, jeg fik selv eet, den lille Anastasia eet, Sækkepiberne klang, Mændene dandsede Haand i Haand fra Kirken, og udenfor stegte Qvinderne Paaske-Lam; vi bleve indbudne, jeg sad ved Ilden, en Dreng, ældre end jeg, tog mig om min Hals, kyssede mig og sagde: "Christus er opstanden!" saaledes mødtes første Gang vi To, Aphtanides og jeg.

Min Moder kunde flette Fiskernet, det gav her ved Bugten en god Fortjeneste, og vi bleve i lang Tid ved Havet, - det deilige Hav, der smagte som Taarer og mindede ved sine Farver om Hjortens Graad, snart var det jo rødt, snart grønt og atter igjen blaåt.

Aphtanides forstod at styre en Baad, og jeg sad med min lille Anastasia i Baaden, der gik paa Vandete, som en Sky gaaer i Luften; naar Solen da sank, bleve Bjergene mere mørkblaae, den ene Bjergrække tittede over den anden, og længst borte stod Parnas med sin Snee, i Aftensolen skinnede Bjergtoppen som et glødende Jern, det saae ud, som om Lyset kom indenfra, thi den skinnede længe i den blaae, glindsende Luft, længe efter at Solen var nede; de hvide Søfugle sloge med deres Vinger i Vandspeilet, ellers var her saa stille, som ved Delphi mellem de sorte Fjelde; jeg laae paa min Ryg i Baaden, Anastasia sad paa mit Bryst, og Stjernerne ovenover skinnede endnu stærkere end Lamperne i vor Kirke; det var de samme Stjerner, og de stode ganske paa det samme Sted over mig, som naar jeg sad ved Delphi, udenfor vor Hytte. Jeg syntes tilsidst at være der endnu, - da pladskede det i Vandet og Baaden vippede stærkt; - jeg skreg høit, thi Anastasia var falden i Vandet, men Aphtanides var ligesaa hurtig, og snart løftede han hende op til mig; vi toge hendes Klæder af, vred Vandet bort, og klædte hende saa paa igjen, det Samme gjorde Aphtanides ved sig selv, og vi bleve derude til Tøiet igjen var tørt, og Ingen vidste vor Skræk for den lille Pleiesøster, hvis Liv Aphtanides jo nu havde Deel i.

Det blev Sommer! Solen brændte saa hedt, at Løvtræerne visnede, jeg tænkte paa vore kølige

min mor, og præsten forkyndte: Kristus er opstanden! Alle folk kyssede [hinanden](#), og [alle](#) holdt et tændt lys i sin hånd, jeg fik selv ét, den lille *Anastasia* [fik](#) ét, sækkepiberne klang, mændene dansede hånd i hånd fra kirken, og udenfor stegte kvinderne påskelam; vi blev indbudt, jeg sad ved ilden, [hvor](#) en dreng, ældre end jeg, tog mig om min hals, kyssede mig og sagde: "Kristus er opstanden!" så[dan](#) mødtes første gang vi to, *Aphtanides* og jeg.

Min mor kunne flette fiskenet, det gav her ved bugten en god [indtægt](#), og vi blev i lang tid ved havet – det dejlige hav, der smagte som tårer og ved sine farver [mindede](#) om hjortens gråd, snart var det jo rødt, snart grønt og atter igen blå. *Aphtanides* forstod at styre en båd, og jeg sad med min lille *Anastasia* i båden, der gik på vandet, som en sky går i luften; når solen da sank, blev bjergene mere mørkeblå, den ene bjergrække tittede over den anden, og længst borte stod *Parnas* med sin sne, i aftensolen skinnede bjergtoppen som et glødende jern, det så ud, som om lyset kom indefra, [for](#) den skinnede længe i den blå, glinsende luft, længe efter at solen var nede; de hvide søfugle slog med deres vinger i vandspejlet, ellers var her så stille, som ved [Delfi](#) mellem de sorte fjelde; jeg lå på min ryg i båden, *Anastasia* sad på mit bryst, og stjernerne ovenover skinnede endnu stærkere end lamperne i vor kirke; det var de samme stjerner, og de stod ganske på det samme sted over mig, som når jeg sad ved [Delfi](#), uden for vor hytte. Jeg syntes til sidst at være der endnu, – da plaskede det i vandet og båden vippede stærkt; – jeg skreg højt, for *Anastasia* var faldet i vandet, men *Aphtanides* var lige så hurtig, og snart løftede han hende op til mig; vi tog hendes [tøj](#) af, vred vandet bort, og klædte hende så på igen, det samme gjorde *Aphtanides* ved sig selv, og vi blev derude til tøjet igen var tørt, og ingen [forstod](#) vor skræk for den lille plejesøster, hvis liv Aphtanides jo nu havde del i.

-
-
-

Det blev sommer! Solen brændte så hedt, at løvtræerne visnede, jeg tænkte på vore kølige bjerge, på det friske vand derinde; min mor

Bjerger, paa det friske Vand derinde; min Moder længtes ogsaa, og en Aften vandrede vi igjen tilbage. Hvor der var tyst og stille! vi gik over den høie Timian, der dog duftede endnu, skjøndt Solen havde hentørret dens Blade; ikke en Hyrde mødte vi, ikke en Hytte kom vi forbi; Alt var stille og eensomt, kun Stjerneskuddet sagde, at det levede deroppe i Himlen; jeg veed ikke om den klare, blaa Luft lyste selv eller det var Stjernernes Straaler; vi saa godt alle Bjergenes Omrids; min Moder gjorde Ild, stegte Løgene, hun bragte med, og jeg og den lille Søster sov i Timianen uden at frygte for den fæle Smidraki, hvem Luen staaer ud af Halsen, endsige frygte for Ulven og Schakalen; min Moder sad jo hos os, og det troede jeg var nok.

Vi naaede vort gamle Hjem, men Hytten var en Gruushob, der maatte bygges en ny. Et Par Qvinder hjalp min Moder, og i faa Dage vare Murene reiste og et nyt Tag af Oleander lagt hen over dem. Min Moder flettede af Skind og Bark mange Hylstre til Flasker, jeg passede Præsternes lille Hjord; Anastasia og de smaa Skildpadder vare mine Legekammerater.

En Dag fik vi Besøg af den kjære Aphtanides; han længtes saa meget efter at see os, sagde han, og han blev hele to Dage hos os.

Efter en Maaned kom han igjen og fortalte os, at han skulde med et Skib til Patras og Corfu; os maatte han først sige Farvel, en stor Fisk bragte han med til min Moder. Han vidste at fortælle saa Meget, ikke blot om Fiskerne nede ved Lepanto-Bugten, men om Konger og Helte, der engang havde hersket i Grækenland ligesom Tyrkerne nu.

Jeg har seet Rosentræet sætte Knop og denne i Dage og Uger blive en udfoldet Blomst; den blev det, før jeg begyndte at tænke over, hvor stor, smuk og rødmende den var; saaledes gik det mig ogsaa med Anastasia. Hun var en deilig udvoxet Pige; jeg en kraftig Knøs; Ulveskindene paa min Moders og Anastasias Seng havde jeg selv flaaet af Dyret, der faldt for min Bøsse. Aar vare hengaaende.

Da kom en Aften Aphtanides, slank som et Rør, stærk og bruun; han kyssede os Alle og vidste at fortælle om det store Hav, om Maltas Fæstningsværker og Ægyptens selsomme

længtes ogsaa, og en Aften vandrede vi igen tilbage. Hvor der var tyst og stille! Vi gik over den høie timian, der dog duftede endnu, skønt solen havde hentørret dens blade; ikke en hyrde mødte vi, ikke en hytte kom vi forbi; alt var stille og ensomt, kun stjerneskuddet sagde, at det levede deroppe i himlen; jeg ved ikke om den klare, blå luft lyste selv eller om det var stjernernes stråler; vi så godt alle bjergenes omrids; min mor gjorde ild, stegte løgene, hun havde medbragt, og jeg og den lille søster sov i timianen uden at frygte hverken det fæle spøgelse Smidraki, hvis flammer står ud af halsen, eller ulven og sjakalen; min mor sad jo hos os, og det troede jeg var nok.

Vi nåede vort gamle hjem, men hytten var nu en grusbunke, der måtte bygges en ny. Et par kvinder hjalp min mor, og på få dage var murene rejst og et nyt tag af laurbærgrene lagt hen over dem. Min mor flettede af skind og bark mange hylstre til flasker, jeg passede præsternes lille dyreflok; Anastasia og de små skildpadder var mine legekammerater.

En dag fik vi besøg af den kære Aphtanides; han længtes så meget efter at se os, sagde han, og han blev hele to dage hos os.

Efter en måned kom han igen og fortalte os, at han skulle med et skib til Patras og Korfu og os måtte han først sige farvel til; en stor fisk bragte han med til min mor. Han kunne fortælle så meget, ikke blot om fiskerne nede ved Lepanto-bugten, men om konger og helte, der engang havde hersket i Grækenland ligesom tyrkerne gjorde det nu.

Jeg har set rosentræet sætte knop og denne i dage og uger blive til en udfoldet blomst; den blev det, før jeg begyndte at tænke over, hvor stor, smuk og rødmende den var; sådan gik det mig også med Anastasia. Hun var en dejlig udvokset pige; jeg en kraftig knøs; ulveskindene på min mors og Anastasias seng havde jeg selv flået af dyret, der faldt for min bøsse. År var hengået.

Da kom en aften Aphtanides, slank som et rør, stærk og brun; han kyssede os alle og kunne fortælle om det store hav, om Maltas fæstningsværker og Ægyptens selsomme gravsteder; det klang forunderligt, som en af

Gravsteder; det klang forunderligt, som en af Præsternes Legender; jeg saae med et Slags Ærbødighed op til ham.

"Hvor Du veed Meget!" sagde jeg, "hvor Du kan fortælle!"

"Du har fortalt mig, hvad der aldrig er gaaet ud af min Tanke, den smukke, gamle Skik om Venskabs-Pagten! den Skik, som jeg ret har Mod paa at følge! Broder, lad os To ogsaa, som din og Anastasias Fader gjorde det, gaae til Kirken; den skønneste og uskyldigste Pige er Anastasia, Søsteren, hun skal vie os sammen! Ingen har dog en skønnere Skik, end vi Grækere!"

Anastasia blev rød, som det friske Rosenblad, min Moder kyssede Aphtanides.

En Times Vandring fra vor Hytte, der hvor Fjeldene bære Muldjord og enkelte Træer skygge, laae den lille Kirke; en Sølv-Lampe hang foran Alteret.

Jeg havde mine bedste Klæder paa, de hvide Fostaneller foldede sig rigt ned over Hofterne, den røde Trøie sad snever og stram, der var Sølv i Qvasten paa min Fesz; i mit Bælte sad Kniv og Pistoler. Aphtanides havde sin blaae Klædning, som græske Sømænd bære den, en Sølv-Plade med Guds Moder hang paa hans Bryst, hans Skjærf var kostbart, som kun de rige Herrer kunde bære det. Enhver saae nok, vi To skulde til en Høitid. Vi gik ind i den lille, eensomme Kirke, hvor Aftensolen skinnede gennem Døren ind paa den brændende Lampe og de brogede Billeder i gylden Grund. Vi knælede paa Alterets Trin, og Anastasia stillede sig foran os; en lang, hvid Kjortel hang løst og let omkring hendes smukke Lemmer; hendes hvide Hals og Bryst var bedækket med en Sammenkjædning af gamle og nye Mynter, de dannede en heel, stor Krave; hendes sorte Haar var lagt op paa Hovedet i en eneste Bukke!, der holdtes ved en lille Hue af Sølv- og Guld-Mynter, fundne i de gamle Templer; skønnere Pynt havde ingen græsk Pige. Hendes Ansigt lyste, hendes Øine vare som to Stjerner.

-

Alle Tre læste vi stille vor Bøn; og hun spurgte os: "Ville I være Venner i Liv og Død?" - Vi svarede: Ja. "Ville I hver, hvad der endogsaa skeer, huske, min Broder er en Deel af mig! min

præsternes legender; jeg så med et slags ærbødighed op til ham.

"Hvor du véd meget!" sagde jeg, "hvor du kan fortælle!"

"Men du har dog engang fortalt mig det smukkeste!" sagde han, "du har fortalt mig, hvad der aldrig er gået ud af min tanke: den smukke, gamle skik om *venskabspagten*, den skik, som jeg nu så klart har mod på at følge! Bror, lad os to også, som din og Anastasias far gjorde det, gå til kirken; den skønneste og uskyldigste pige er Anastasia, søsteren, og hun skal vie os sammen – i *venskabets pagt*! Ingen har dog en skønnere skik, end vi grækere!"

Anastasia rødmede, som det friske rosenblad, og min mor kyssede Aphtanides.

En times vandring fra vor hytte, der hvor fjeldene bærer muldjord og enkelte træer skygger, lå den lille kirke; en søvlampe hang foran alteret.

Jeg havde mit bedste tøj på, det hvide græske fostanel-skørt foldede sig rigt ned over hofterne, den røde trøje sad snæver og stram, der var sølv i kvasten på min traditionelle fez; i mit bælte sad kniv og pistoler. Aphtanides havde sin blå dragt, som græske sømænd bærer den, en sølvplade med Guds moder, Jomfru Maria, hang på hans bryst, hans skjærf var kostbart, som kun de rige herrer kunne bære det. Enhver så nok, vi to skulde til en højtid. Vi gik ind i den lille, ensomme kirke, hvor aftensolen skinnede gennem døren ind på den brændende lampe og de brogede billeder i gylden grund. Vi knælede på alterets trin, og Anastasia stillede sig foran os; en lang, hvid kjortel hang løst og let omkring hendes smukke lemmer; hendes hvide hals og bryst var bedækket med en sammenkædning af gamle og nye mønter, de dannede en hel, stor krave; hendes sorte hår var bundet op på hovedet, holdt fast ved en lille hue af sølv- og guldmønter, fundet i de gamle templer; skønnere pynt havde ingen græsk pige. Hendes ansigt lyste, hendes øjne var som to stjerner.

Alle tre læste vi stille vor bøn; og hun spurgte os: "Vil I være venner i liv og død?" – Vi svarede: Ja. "Vil I hver, hvad der så end sker, huske, at min broder er en del af mig, at min hemmelighed er hans, at min lykke er hans!"

Hemmelighed er hans, min Lykke er hans! Opoffrelse, Udholdenhed, Alt, om for min egen Sjæl, rummer jeg for ham!" og vi gjentog vort Ja! og hun lagde vore Hænder i hinanden, kyssede os paa Panden og vi bad atter stille. Da traadte Præsten frem fra Alterets Dør, velsignede os alle Tre, og en Sang af de andre allerhelligste Herrer lød bag Altervæggen. Den evige Venskabs-Pagt var sluttet. Da vi reiste os, saae jeg min Moder ved Kirkens Dør græde dybt og inderligt.

Hvor der var lystigt i vor lille Hytte og ved Delphis Kilder! Aftenen før Aphtanides skulde bort, sad han og jeg tankefulde paa Klippens Skrent; hans Arm var slynget om mit Liv, min om hans Hals; vi talte om Grækenlands Nød, om Mænd der kunde stoles paa; hver Tanke i vor Sjæl laae klar for os Begge; da greb jeg hans Haand:

"- Eet endnu skal Du vide! eet, som indtil denne Stund kun Gud og jeg veed! al min Sjæl er Kjærlighed! det er en Kjærlighed, stærkere end den til min Moder og til Dig - -!"

"Og hvem elsker Du?" spurgte Aphtanides, og han blev rød paa Ansigt og Hals.

"Jeg elsker Anastasia!" sagde jeg, - og hans Haand zittrede i min, og han blev hvid som et Liig; jeg saae det, jeg begreb det! og jeg troer ogsaa min Haand skjælvede, jeg bøiede mig henimod ham, kyssede hans Pande og hviskede: "jeg har aldrig sagt hende det! hun elsker maaskee ikke mig! - Broder, husk paa, jeg saae hende daglig, hun er vokset op ved min Side, vokset ind i min Sjæl!" -

"Og Din skal hun være!" sagde han, "Din! - jeg kan ikke lyve for Dig og vil ikke heller! jeg elsker hende ogsaa! - men imorgen tager jeg bort! vi sees igjen om eet Aar, da ere I gifte, ikke sandt! - jeg har nogle Penge, det er dine! Du maa tage dem, Du skal tage dem!" stille vandrede vi over Fjeldet; det var sildig Aften, da vi stode ved min Moders Hytte.

Anastasia holdt Lampen hen imod os, da vi traadte ind, min Moder var der ikke. Anastasia saae forunderlig veemodigt paa Aphtanides. - "Imorgen gaaer Du fra os!" sagde hun, "hvor det bedrøver mig!"

"Bedrøver Dig", sagde han, og jeg syntes der

Opofrelse, udholdenhed, alt, som for min egen sjæl, rummer jeg for ham!" Og vi gentog vort ja! Og hun lagde vore hænder i hinanden, kyssede os på panden og vi bad atter stille. Da trådte præsten frem fra alterets dør, velsignede os alle tre, og en sang af de andre allerhelligste herrer lød bag altervæggen. Den evige venskabspagt var sluttet. Da vi rejste os, så jeg min mor ved kirkens dør græde dybt og inderligt.

-

Hvor der var lystigt i vor lille hytte og ved *Delfis* kilder! Aftenen før *Aphtanides* skulde bort, sad han og jeg tankefulde på klippens skrænt; hans arm var slynget om mit liv, min om hans hals; vi talte om Grækenlands nød, om mænd der kunne stoles på; hver tanke i vor sjæl lå klar for os begge; da greb jeg hans hånd:

-

"- Ét endnu skal du vide, ét, som indtil denne stund kun Gud og jeg ved! Al min sjæl er kærlighed! Det er en kærlighed, stærkere end den til min mor og til dig - -!"

"Og hvem elsker du?" spurgte *Aphtanides*, og han blev rød på ansigt og hals.

"Jeg elsker *Anastasia*!" sagde jeg, - og hans hånd sitrede i min, og han blev hvid som et lig; jeg så det, jeg begreb det! Og jeg tror også min hånd skælvede, jeg bøjede mig hen imod ham, kyssede hans pande og hviskede: "Jeg har aldrig sagt hende det! Hun elsker måske ikke mig! - *Broder*, husk på, jeg så hende daglig, hun er vokset op ved min side, vokset ind i min sjæl!" -

-

"Og din skal hun være!" sagde han, "Din! - jeg kan ikke lyve for dig og vil ikke heller! jeg elsker hende også! - men i morgen tager jeg bort! vi ses igen om et år, da er I gift, ikke sandt! - jeg har nogle penge, det er dine! Du må tage dem, du skal tage dem!" Stille vandrede vi over fjeldet; det var *sen* aften, da vi stod ved min mors hytte.

Anastasia holdt lampen hen imod os, da vi trådte ind, min mor var der ikke. *Anastasia* så forunderlig vemodigt på *Aphtanides*. - "I morgen går du fra os!" sagde hun, "hvor det bedrøver mig!"

"Bedrøver dig," sagde han, og jeg syntes der lå en smerte deri, stor, som min egen; jeg kunne

laae en Smerte deri, stor, som min egen; jeg kunde ikke tale, men han tog hendes Haand og sagde: "vor Broder der elsker Dig, har Du ham kjær? I hans Taushed er just hans Kjærlighed!" - og Anastasia zittrede og brast i Graad, da saae jeg kun hende, tænkte kun paa hende; min Arm slog jeg om hendes Liv og sagde: "ja, jeg elsker Dig!" Da trykkede hun sin Mund til min, hendes Hænder hvilte om min Hals; men Lampen var falden paa Gulvet, der var mørkt uden om os, som i den kjære, stakkels Aphtanides's Hjerter. Før Dag stod han op, kyssede os Alle til Afsked og drog bort. Min Moder havde han givet alle sine Penge til os. Anastasia var min Brud og nogle Dage derefter min Hustru!"	ikke tale, men han tog hendes hånd og sagde: "Vor bror der elsker dig – har du ham kær? I hans tavshed er netop hans kærlighed!" - Anastasia sitrede og brast i gråd, og da så jeg kun hende, tænkte kun på hende; min arm slog jeg om hendes liv og sagde: "Ja, jeg elsker dig!" Da trykkede hun sin mund til min, hendes hænder hvilede om min hals; men lampen var faldet på gulvet, der var mørkt uden om os, som i den kære, stakkels Aphtanides' hjerte. Før dag stod han op, kyssede os alle til afsked og drog bort. Min mor havde han givet alle sine penge til os. Anastasia var min brud og nogle dage derefter min hustru!"
Originalteksten, bragt her til dokumentation mhp. 2019-versionens ændringer, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte 'digitale fejl' i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©